

2

Het inklaren van postpakketten

Algemeen

Vanaf de invoering van de postpakketten op 1 april 1882 werden de door de Postdienst behandelde postpakketten afkomstig uit het buitenland zonder verdere postale kosten bij de geadresseerde thuis bezorgd. Op 16 augustus 1903 kwam daarin verandering. De geadresseerde was vanaf die datum een vergoeding verschuldigd voor de werkzaamheden die door de Postdienst moesten worden verricht bij het inklaren van postpakketten.

Zendingen afkomstig uit het buitenland gingen altijd vergezeld van een adreskaart, de factuur en/of van de eventueel bijgevoegde douaneverklaring. De hierop voorkomende gegevens betreffende de goederen waren meestal voldoende om tot een juiste vaststelling van de te heffen belasting te komen. In sommige gevallen waren de gegevens echter onvoldoende voor het doen van de aangifte. Door de ambtenaren werden de zendingen dan ook verdeeld in groepen.

De verdeling was als volgt:

- vrije
- zieners
- rechtstreeks te belasten
- vragers.

Voor vrije goederenzendingen hoefde bij invoer geen belasting te worden ingevorderd.

De zieners waren postpakketten die aan de hand van de douaneverklaring door de daartoe aangewezen ambtenaar moesten worden geopend. Na controle van de inhoud werden ze bij één van de andere groepen gevoegd.

Bij de rechtstreeks te belasten postpakketten kon de verschuldigde belasting direct worden vastgesteld.

De vragers waren postpakketten die niet zonder meer konden worden ingeklaard en waarvoor aan de geadresseerde een Kennisgeving van Aankomst werd verzonden.

Kennisgeving van aankomst

Als een postpakket niet rechtstreeks kon worden ingeklaard stuurde de Postdienst de geadresseerde van een uit het buitenland afkomstige postpakket een Kennisgeving van Aankomst toe. Door middel van dit formulier moest de geadresseerde de vereiste gegevens doorgeven aan het inklaringskantoor.

Om tot een juiste vaststelling van de soort en de hoogte van de belasting te komen moesten de inklaringskantoren immers kunnen beschikken over een nauwkeurige omschrijving van de hoeveelheid van elk soort van de goederen en de waarde ervan in Nederlandse munt van elk soort afzonderlijk (afb. 5).

De volledig ingevulde Kennisgeving van Aankomst en de eventueel bijgevoegde douaneverklaring(en) moesten ondertekend worden teruggestuurd naar het inklaringskantoor. Beschikte de Postdienst over de benodigde gegevens dan werd bepaald of er wel of geen belasting betaald moest worden, dus of het postpakket belast dan wel vrij kon worden ingevoerd. De postpakketten waren pas vrijgemaakt als de verschuldigde belasting door de ambtenaren van het inklaringskantoor aan de Ontvanger van de Invoerrechten en Accijnzen was voldaan.

ADMINISTRATIE DER POSTERIJEN

BUREEL INKLARING
PAKKETPOST

PAKKETPOSTDIENST POSTKANTOOR **11 MEI 1928**
NL **GRAVENHAGE ZAANSTRAAT**

AAN UW ADRES zijn aangekomen het pakke(t)de pakketten

postnummer **71**
facturennummer **J. C. Stok - Co**
afzender **Philis**
nummer van aankomst
afgeleverd op **12/4**

HOEVEEL VOLGENS DE DEKANTVERKLARING(en)	WAARDE VOLGENS DE INZAKKEVERKLARING(en)
<i>Sample</i>	<i>Waarde?</i>
<i>Cyprus seed</i>	
<i>Reeds Gevoerd!</i>	

Ik verziek U mij reeds te denken of het pakke(t)de pakketten ten instour kan/kansen worden aangegeven. Evenwel gelieve U mij mededeeling te doen van de hoeveelheid der verschillende goederen, bevoegd DE WAARDE VAN IEDERE SOORT AFZONDERLIJK IN NEDERLANDSCHE MUNT op te geven, waarbij U ook, als aan omzettinge vermeld, aangebedijde dient te stellen voor alle geldelijke gevolgen, die uit de overzinkingen van uw goederen te leveren aangifte kunnen voortvloeien.

Uw antwoord, OP KEERZIJDK DEZEN, wordt gaarne zoo **ROFFIN** mogelijke ingezonden geacht.

BUREEL INKLARING
PAKKETPOST
GRAVENHAGE ZAANSTRAAT

Z. O. E.

De L... ..

*1. Uitsluitend van de waarde (IN NEDERLANDSCHE MUNT) met ook geschieden, indien de pakketten ten doorevoer zijn bestemd.
MODEL NR. 117
2e editie 1927

Afbeelding 5
Een voorloper van de
Kennissegeving van Aankomst
Model NR 34* L. 1486-'25.

Met betrekking tot de nummering, tekst en lay-out van de oorspronkelijke Kennissegeving van Aankomst hebben er in de loop van de jaren vele wijzigingen plaatsgevonden. Bij het veranderen en invoeren van nieuwe voorschriften werden de formulieren in de loop der jaren steeds aangepast aan de dan geldende regels, vereiste gegevens en de verschuldigde rechten.

In dienstorder n° 350 van 12 mei 1931 werd aangekondigd:

(...) dat de nrs. der formulieren, welke voor verschillende dienstvakken worden gebruikt, door een letter zullen worden voorafgegaan; alle nummers der postformulieren door een P, die der telegraafformulieren door een T en die der telefoonformulieren door Tf.

Het gevolg hiervan was dat voor het cijfer van alle formulieren met betrekking tot de Postdienst geleidelijk aan de letter P van Postdienst werd geplaatst. De Kennissegeving van Aankomst 47A werd daarom veranderd in P47A.

Na 2 augustus 1962 werden alle formulieren opnieuw gerangschikt en voorzien van een codering volgens het 4-cijfersysteem. In dienstorder H 309 van 15 juni 1962 werd bekend gemaakt dat het nummer van het formulier P47A, Kennisgeving van Aankomst, werd gewijzigd in P2418. In het vervolg worden de nummers van de gebruikte formulieren na de oorspronkelijke nummers tussen haakjes geplaatst en als volgt aangeduid: 47A/P47A (P2418).

Het formulier P2418 kwam in maart 1966 te vervallen en ervoor in de plaats kwam een vernieuwd formulier P2418; dit was een samenvoeging van het formulier P2410 en het vervallen formulier P2418. Na de invoering van het commissielooop op 1 februari 1969 werd dit vernieuwde formulier P2418 opnieuw gewijzigd.

Ging het aanvankelijk alleen om de soort en de waarde van de goederen, naderhand werd dit uitgebreid met informatie betreffende de verdere gewenste afhandeling van de postzending door het inklaringskantoor. De geadresseerde moest dit aangeven op de voorzijde van de Kennisgeving van Aankomst. Hij kon daarbij uit een grote verscheidenheid aan mogelijkheden kiezen:

- of het postpakket ten invoer kon worden aangegeven
- of het postpakket met een belastingdocument moest worden ingevoerd/doorgezonden naar een douaneloods of opgeslagen in een entrepot
- of er een afschrift van de aangifte ten invoer (renversaal) werd verlangd (afb. 6a).

Afbeelding 6a

De Kennisgeving van Aankomst, formulier P2418, waardoor de geadresseerde het inklaringskantoor informeerde over de gewenste behandeling van de zending.

STAATSBEDRIJF DER POSTERIJEN TELEGRAFIE EN TELEFONIE

Datum en nummer van aankomst

DISTRICTSPOSTKANTOOR GRONINGEN
AFDELING INKLARING BRIEF- EN PAKKETPOST

Prof. P. C. van Hallstraat 2 Groningen - Telefoon (05900) 2 52 41 Toestel 59
Geopend op maandag t.e.m. vrijdag van 8 - 12.30 en van 14 - 17.30 uur

Alhier is aangekomen een zending, waarvan de bijbehorende douaneverklaring(en) ter inzage is/zijn bijgevoegd.

Verzocht wordt hieronder mede te delen of bovenbedoelde zending ten invoer kan worden aangegeven, dan wel met een belastingdocument moet worden ingevoerd/doorgezonden/of in een entrepot moet worden opgeslagen.

Indien de goederen met een belastingdocument moeten worden ingevoerd, behoort u duidelijk aan te geven voor welk doel een document wordt verlangd.

Tevens wordt verzocht de keerzijde van dit formulier volledig in te vullen en te ondertekenen.

ANTWOORD (Kan ongefrankeerd worden ingezonden aan Districtspostkantoor Afd. Inklaring, Groningen)

De ondertekende (naam)

Adres

Verzoekt

De zending ten Invoer tot verbruik aan te geven en aan hem door te zenden ¹⁾

De zending ten Invoer met voorwaardelijke vrijstelling van belasting aan te geven en aan hem door te zenden ¹⁾

De zending aan hem uit te reiken met een document voor

De zending met document door te zenden naar de douaneloods van
sectie te

De zending op te slaan in het entrepot van
sectie te

waarvan de beheerder of zijn vervanger door hem wordt gentschigd kwijting te verlenen voor de in ontvangsteneming van de zending en het/de document(en).

Een afschrift van de aangifte ten Invoer. ¹⁾

P 2418 (Gn) - O 28173 1) AANGEVEN WAT WORDT VERLANGD. 2.0.1.

(IN TE VULLEN DOOR GEADRESSEERDE)			
Juiste opgave van de hoeveelheid van elke soort van de ingesloten goederen, alsmede een nauwkeurige omschrijving daarvan, met vermelding van de grondstoffen waaruit de goederen zijn vervaardigd	Statistiek-nr. (niet invullen voor goederen afkomstig uit EEG-landen)	Waarde in guldens (voor elke soort goederen afzonderlijk)	
		gid.	ct.
De ondergetekende (naam)	Kosten verzending, verpakking, verzekering enz. Deze kosten opgeven indien ze in rekening worden gebracht		
Adres			
Te	Art. 23 wet O.B. 1968. CODENUMMER	Totaal	

Afbeelding 6b
Het gedeelte van de achterzijde van de Kennisgeving van Aankomst waarop de vereiste benodigde gegevens moesten worden ingevuld.

Het is vanzelfsprekend dat ook de benodigde gegevens met betrekking tot de soort en de hoeveelheid van de goederen en de waarde ervan in Nederlandse munt nog moesten worden ingevuld. Dit vond plaats op de achterzijde van de Kennisgeving van Aankomst P2418 (afb. 6b).

Bij het onvolledig invullen van de Kennisgeving van Aankomst of bij het ontbreken van bepaalde vergunningen of de factuur werd de Kennisgeving van Aankomst teruggezonden met als bijlage het formulier 34/P34 (P2415). Uit een opsomming moest de geadresseerde de in rood aangekruiste opmerking(en) alsnog beantwoorden, zodat kon worden overgegaan tot het in behandeling nemen van de zending (afb. 7).

STAATSBEDRIJF DER POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE
(DISTRICTS) POSTKANTOOR
AFDELING INKLARING BRIEF- EN PAKKETPOST

AAN
de heer
firma

PTT-kenmerk Toestel Datum

Onderwerp inkleding Bijlagen

M...

1) Het door u ingezonden formulier P 2418 doe ik u hierbij wederom toekomen met verwijzing naar de hierna in rood aangeduide opmerking(en):

- a. de voorzijde van het formulier P 2418 is niet of onvolledig ingevuld;
- b. de soort van goederen en/of het statistieknummer, en/of het bedrag van de waarde is niet of onvolledig vermeld;
- c. het formulier P 2418 is niet ondertekend;
- d. de juiste factuur/invuervergunning/deviërenvergunning/vrijstelling/uitvoersangifte ontbreekt;
- e. de u ter inzage gezonden douaneverklaring werd niet terugontvangen;
- f.

Z.O.Z.

P 2415 (3000 - XII - '65) - L 5530 (517-57)* Bij antwoord datum, PTT-kenmerk en onderwerp vermelden

Afbeelding 7
De voorzijde van het formulier P2415 waarop de ontbrekende gegevens in rood waren aange-streep. Onderaan het blad is de achterzijde van dit formulier afgebeeld. In punt 2 en 3 werd de geadresseerde duidelijk gemaakt dat zonder de gevraagde gegevens de zending niet in behandeling kon worden genomen.

Als de geadresseerde verzuimde de Kennisgeving van Aankomst tijdig terug te sturen, werd hem een dienstbriefkaart toegezonden. Door middel van deze kaart werd hij verzocht om alsnog de benodigde gegevens aan te leveren. De voorzijde kwam overeen met de adreszijde van een briefkaart, maar de op de achterzijde gevraagde gegevens waren uitsluitend van belang voor het te verrichten werk op inklaringskantoren. Er werd niet eerder gebruik gemaakt van nieuwe kaarten voordat de voorraad oude exemplaren was opgebruikt (afb. 8a en 8b).

Afbeelding 8a

De voorzijde van een dienstbriefkaart, gebruikt op 1 juli 1931 door het inklaringskantoor Rotterdam.

DIENST P. T. T.

ROTTERDAM 12-13 I-VII 1931

POST ZEGELS-RECHT BOVEN IN DEN HOEK VLUIGGER VERZENDING

AAN

DEN HEER *Broeders & Gemert.*
FIRMA
N.V. *Haagdijk 20*

VAN ROTTERDAM TE *Breda*

POSTKANTOOR VAN ROTTERDAM
BUREEL INKLARING
STATIONSPLEIN 28

MODEL NR. 3 C.
L. 1314. '28.

Afbeelding 8b

De achterzijde van de dienstbriefkaart met het verzoek om de factuur voor drie postpakketten uit de Verenigde Staten van Amerika zo snel mogelijk op te sturen naar het Bureau Inklaring.

13

De ambtenaren der invoerrechten alhier verzoeken inzage van de factuur (nr. _____), betrekking hebbende op het (de), **overeenkomstig de verstrekte gegevens ten invoer aangegeven**, voor U bestemde pakket(ten) 3 nr 1/15. afgezonden door Gordon works te Waterfloot en inhoudende House slippers.

U gelieve die factuur zoo spoedig mogelijk te doen toekomen aan

HET BUREEL INKLARING
VAN HET POSTKANTOOR
TE **1. Jul. 1931**
DEN _____ 192

1/27 1/28 1/29 1/30 1/31 1/32 1/33 1/34 1/35 1/36 1/37 1/38 1/39 1/40

Laatste kennisgeving van aankomst

Als er geen reactie kwam op het verzoek de gevraagde formulieren op te sturen, zelfs niet na het verzenden van de tweede Kennisgeving van Aankomst, werd uiteindelijk de dienstbriefkaart LAATSTE KENNISGEVING VAN AANKOMST 34*dupl./P34*dupl (P2411) verzonden. Op de kaart werd een tijdslijmet vermeld waarbin-

nen de vereiste informatie terug moest zijn op het inklaringskantoor. Indien niet binnen de vastgestelde tijd werd gereageerd, werd gehandeld conform de informatie zoals die was vermeld.

Aanvankelijk was bepaald dat de postzending werd teruggezonden naar de afzender, maar vanaf eind jaren vijftig werd een dergelijke postzending als onbestelbaar behandeld (afb. 9).

DISTRICTSPOSTKANTOOR 'S-GRAVENHAGE - AFDELING INKLARING
RIJSWIJKSEWEG 19, TELEFOON (070)-61 40 61 TOESTELLEN 2288 EN 2294
Geopend op werkdagen van 8.30 - 16 uur
(des zaterdags alleen voor het afhalen van dringende, expresse en luchtpostzendingen van 9-12 uur)

Op 21 Jan 63 werd u een kennisgeving van aankomst gezonden van een zending uit Munch

bestaande uit 1 pakket(ten)/stuk(ken), postnummer(s) 603

De inhoud en de waarde waren op de bijgevoegde (nood)douaneverklaring(en) vermeld of op de kennisgeving aangegeven. Aangezien tot op heden geen antwoord van u werd ontvangen, wordt u verzocht zo spoedig mogelijk de bij bovenbedoelde kennisgeving gevraagde gegevens te verschaffen.

LAATSTE KENNISGEVING. INDIEN BINNEN 3 WEKEN GEEN ANTWOORD IS ONTVANGEN, WORDT DE ZENDING ALS ONBESTELBAAR BEHANDELD.

Afbeelding 9

Laatste Kennisgeving van Aankomst P34* dupl., verzonden op 28 januari 1963. Bij het niet reageren binnen de vastgestelde termijn werd de zending als onbestelbaar behandeld

De zending werd naar het Bureel der Rebuten of Bureel Rebuten gezonden. Dit Bureel werd op 2 maart 1953 ondergebracht bij de afdeling Bestelling Briefpost van het postkantoor in 's-Gravenhage. Nog geen jaar later met de reorganisatie in 1954 tot de verzelfstandiging van de PTT op 1 januari 1989 werd het onderdeel van het districtspostkantoor 's-Gravenhage. In 1970 wordt de naam gewijzigd in Bureel Onbestelbare Stukken totdat in 1981 het verouderde woord Bureel werd vervangen door Afdeling. Op deze afdeling wordt de als onbestelbaar gekwalificeerde zending volgens de bepalingen van de Postwet van 1954 vernietigd. Deze maatregel werd genomen, omdat de postzendingen die retour werden gezonden, in vele gevallen niet bij de rechtmatige afzender terugkwamen.

Dienstenveloppen

Voor het verzenden van een Kennisgeving/Bericht van Aankomst en alle verdere formulieren werden door de inklaringskantoren aanvankelijk gebruik gemaakt van blauwe dienstenveloppen. Deze enveloppen waren voorbedrukt of voorzien van een afdruk van een stempel met de plaatsnaam waar het desbetreffende inklaringskantoor was gevestigd (afb. 10).

In de jaren vijftig beschikten de inklaringskantoren over algemene dienstenveloppen. De inklaringskantoren voorzagen deze enveloppen van hun stempel met plaatsnaam (afb. 11). Ook hadden de inklaringskantoren de beschikking over hun eigen aantekenstrookjes (afb. 12).

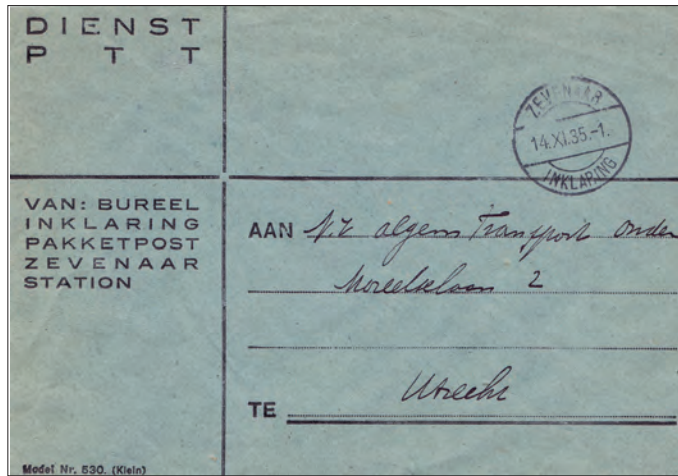
Voor de terugzending van de formulieren, verklaringen, factuur en/of vergunningen werd door het inklaringskantoor een antwoordomslag bij de zending ingesloten. Deze antwoordenvolpen konden door de geadresseerde ongefrankeerd worden teruggezonden naar het inklaringskantoor. Dit gold ook voor het terugzenden in een gewone enveloppe. Wenste de geadresseerde gebruik te maken van een extra dienst dan moest hiervoor het recht worden betaald (afb. 13).

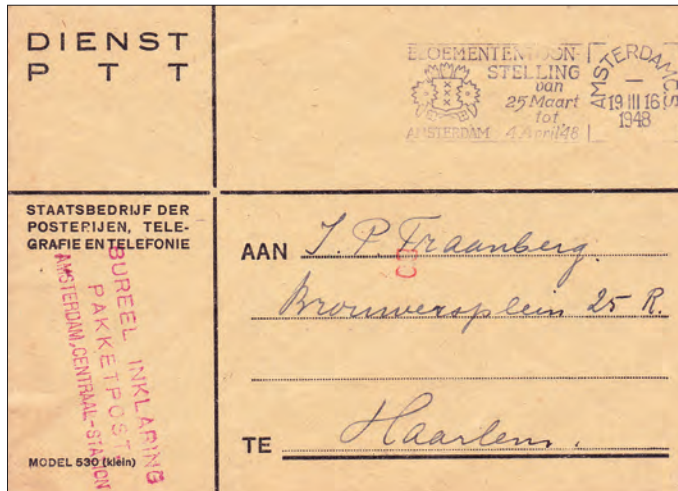
Afbeelding 10

Voorbedrukte enveloppe van het inklaringskantoor Zevenaar, gebruikt op 14 november 1935

Afbeelding 11

Algemene dienstenvolpette Model 530 (klein) in gebruik op het inklaringskantoor Amsterdam Centraal-Station. De naam van het inklaringskantoor was door een afdruck van de naamstempel aangebracht

Afbeelding 12

Het aantekenstrookje uit de 5000-serie van het inklaringskantoor Oldenzaal.

Afbeelding 13

Op verzoek van de geadresseerde was de zending per expresse teruggezonden naar het inklaringskantoor Arnhem. Het verschuldigde expresserecht van f 2,00 is door de geadresseerde betaald en op 18 juni 1974 verantwoord door een afdruck van een Postalia frankiemachine.

Belaste postpakketten

De door de inkларingskantoren verwerkte belaste postpakketten werden vervolgens bij de douane aangegeven door middel van het aangifteformulier. Ging de douane akkoord met het voorstel van de Postdienst dan was het de taak van de Postdienst om de verdere afhandeling te verzorgen. Door de ambtenaren van het inkларingskantoor moest de verschuldigde belasting aan de Ontvanger van de Invoerrechten en Accijnzen worden voldaan. Zolang dat niet was gebeurd, waren de goederen niet vrijgemaakt.

De belastingen die geheven worden, zijn:

- Invoerrechten: een fiscaal recht met een sterk economische beschermingsfunctie. De Staat beschikt hierdoor over inkomsten en de binnenlandse industrie wordt beschermd.
- Omzetbelasting: een verbruiksbelasting, die wordt geheven over het gebruik of verbruik van alle goederen, onverschillig of de goederen hier worden vervaardigd of worden ingevoerd. Omzetbelasting over ingevoerde goederen wordt berekend over de waarde ervan, vermeerderd met het invoerrecht en ook nog met de omzetbelasting zelf. Belasting over belasting dus.
- Accijnzen: deze belasting moet worden betaald voor tabak en alcoholhoudende dranken.

Er is altijd belasting verschuldigd voor zendingen bevattende:

- Alcoholhoudende dranken.
- Suikerhoudende goederen.
- Tabaksartikelen.
- Geneesmiddelen op alcoholbasis.
- Cosmetische artikelen.

In verband met het al of niet heffen van invoerrechten en/of accijnzen werd met betrekking tot het inkларen dankbaar gebruik gemaakt van stroken met verschillende aanduidingen. Vóór de invoering van de postpakketdienst was er weinig behoefte aan postale stroken, omdat er voornamelijk brieven en kaarten werden verzonden. Daar postpakketten nu eenmaal moeilijk beschreven of afgestempeld konden worden, boden de stroken op dit gebied uitkomst. Vanaf het allereerste begin werd door de Postdienst de benaming stroken gebruikt, wanneer dit soort etiketten/postale vignetten werd bedoeld.

Belaste postpakketten werden voorzien van stroken met het nummer 57. In 1903 was de tekst nog gelijk aan de oorspronkelijke tekst sinds de verschijning ervan in 1882:

STROOK WEGENS VERSCHULDIGDE BELASTING EN VERREKENINGSBEDRAGEN.

Daarna is de tekst verschillende keren gewijzigd en omstreeks 1908 werd de uitgebreide omschrijving vervangen door de term **BELASTING**. De eerste stroken waren aanvankelijk zonder plaatsnaam. In de loop van het jaar 1934 werden de plaatsnamen waar de inkларingskantoren gevestigd waren, op de stroken vermeld (afb. 14).

In dienstorder H 563 van 13 oktober 1960 werd aangekondigd dat de nummers van alle stroken werden vervangen en voortaan zouden bestaan uit een driecijferig nummer. Er werd gekozen voor de serie-500. De strook met het nummer P57 werd vervangen door het nummer P577. Na een korte periode werden alle stroken echter opnieuw gerangschikt en voorzien van een codering volgens het 4-cijfersysteem. Op 2 augustus 1962 werd in dienstorder H 391 bekend gemaakt dat het nummer van de strook P577 werd gewijzigd in P4577. In soortgelijke situaties wordt dit voortaan aangegeven als 57/P57/P577 (P4577) (afb. 15 en 15a).

Afbeelding 14

Strook P57 van het inklaringskantoor OLDENZAAL uit het jaar 1934. In dit jaar werd begonnen met de vermelding van de plaatsnamen op de stroken.

Het spreekt voor zich dat de stroken qua kleur, lettertype en lettergrootte, formaat en tanding bij herdruk vaak enigszins werden gewijzigd. Ook de lengte van de stroken was lang niet altijd dezelfde. De kleur van de stroken 57/P57/P577 (P4577) was roze met zwarte letters. In de jaren zeventig werd de herdruk in vellen afgeschaft en werden de stroken alleen nog aangemaakt in blocs of in rollen. Bij de latere stroken, die thans nog in gebruik zijn, is de tekst gedrukt op plastic tape. De tekst werd niet meer in een kader geplaatst en de kleur bleef zwart. De achtergrond kreeg de opvallende kleur oranje. Deze stroken werden weer veel-

Afbeelding 15

Strook P37i uit het jaar 1927.

Afbeelding 15a

Strook P4577, aangemaakt na de onnummering in 1962.

Afbeelding 16

De belastingstrook P4577 BELASTING wordt ook nu nog gebruikt. Hij is bedoeld als signaal naar de besteller dat de verschuldigde belasting nog betaald moet worden.

vuldig gebruikt na het afschaffen van de postale kosten op 1 juli 1986. Het was bedoeld als duidelijk aanwijzing voor de besteller dat er nog wel belasting geïnd moest worden (afb. 16).

Vrije postpakketten

Er was geen belasting verschuldigd voor postpakketten als ze vielen onder:

- Incidentele geschenkzendingen tot een voorgeschreven maximumwaarde. Voorwaarde was wel dat ze door een particulier aan een particulier waren verzonden. Deze zendingen mochten een voorgeschreven maximumwaarde niet te boven gaan, waardoor de verschuldigde belasting te verwaarlozen was.
- Zendingen van geringe waarde.
- Postpakketten waarvoor na de nieuwe wet OMZETBELASTING 1968 uitsluitend omzetbelasting was verschuldigd. Deze postpakketten waren bestemd voor geadresseerden die in aanmerking kwamen voor het verleggen van de BTW: de omzetbelasting werd op een later tijdstip betaald door de geadresseerde buiten verantwoordelijkheid van de postdienst. Op de douaneverklaring en op het postpakket moest wel het daartoe vereiste codenummer van de geadresseerde zijn vermeld.

Een vrij in te voeren postpakket waarvoor dus geen belasting was verschuldigd, moest altijd schriftelijk worden aangegeven bij de douane. Daartoe werd gebruik gemaakt van de douaneverklaring, waarop door de Postdienst het woord VRIJ was gezet. Bij twijfel aan de juistheid van de gegevens op de douaneverklaring of bij het vermoeden van het ontbreken van bepaalde gegevens kon de douanebeampte van de Postdienst verlangen het postpakket ter controle van de inhoud te openen.

Na goedkeuring zette de douaneambtenaar zijn paraaf en retourneerde het formulier aan het inklaringskantoor. Het postpakket kon daarna door de Postdienst aan de geadresseerde worden uitgereikt.

Vrije postpakketten werd altijd voorzien van een strook of stempel met de aanduiding VRIJ VAN BELASTING. Deze postale stroken waren in 1902 nog niet voorzien van een volgnummer, maar daar kwam in 1903 verandering in. In dienstorder B539 van 19 november 1903 werd bekend gemaakt dat de strook VRIJ VAN BELASTING het volgnummer 37i kreeg. Deze stroken kwamen uit in de serie 37/37A en kregen als toevoeging een letter. Bij de ingebruikname van een nieuwe postale strook werd steeds voor de volgende letter in het alfabet gekozen (afb. 17).

Toen op 13 oktober 1960 DO H 563 alle stroken binnen de 500-serie een driecijferig nummer kregen, werd de strook met het nummer P37i vervangen door het nummer P549. Dit was een hele verbetering, omdat elke strook in de serie P37 als toevoeging één of meer letters had, wat erg verwarrend werkte. Op 2 augustus 1962 werd in DO H 391 aangegeven dat de strook P549 werd vervangen door

Afbeelding 17
Strook 37, Vrij van belasting.

P4549.

De laatst gesignaleerde strook P4549 vermeldde een bedrag van f 2,00 aan inklaringsrecht. Dit bedrag aan inklaringsrecht was ingegaan op 1 juli 1971.

De kleur van strook 37i was aanvankelijk geel met zwarte tekst. Vanaf 1931 werden ook stroken gesignaleerd in de kleur bruinoranje met zwarte tekst. Van de stroken die in 1958/59 in omloop werden gebracht, was de kleur oranjerood met zwarte tekst; aan de tekst was bovendien nog het woord INKLARINGSRECHT en het bedrag aan inklaringsrecht toegevoegd.

De stroken kwamen tussen 1974 en 1975 te vervallen. Vanaf 1962 was al begonnen met de geleidelijke vervanging van de stroken door een afdruk van een stempel met de aanduiding **VRIJ** of **VRIJ VAN BELASTING** en de vermelding van het bedrag aan inklaringsrecht (afb. 18).

Afbeelding 18

Stempel in gebruik tot 1 juli 1979. Het stempel **VRIJ VAN BELASTING** gaf aan dat er geen belasting verschuldigd was; het inklaringsrecht van f 2,00 moest tot 1 juli 1979 daarentegen wel betaald worden.

Met ingang van 1 juli 1979 werd het inklaringsrecht voor postpakketten waarop bij aflevering geen belasting verschuldigd was, afgeschaft. Hiermee was uitvoering gegeven aan een in december 1978 in EG-verband genomen besluit. Naast de afdruk van een stempel **VRIJ** of **VRIJ VAN BELASTING** werd de vermelding van de hoogte van het inklaringsrecht vervangen door de aanduiding: **GEEN INKLARINGSRECHT** (afb. 19a en 19b).

Afbeelding 19a

Stempel in gebruik tot 1 juli 1979.

Afbeelding 19b

Stempel in gebruik vanaf 1 juli 1979.

Het vermelden en verantwoorden van de postale kosten

Als op het inklaringskantoor de door de geadresseerde verschuldigde belasting en de te betalen postale kosten waren vastgesteld, werden deze vermeld op de belastingnota met de achtereenvolgende nummers 57/P57A (P2425). Deze nota werd aan de adreskaart vastgemaakt en de strook ervan werd aan de geadresseerde uitgereikt (afb. 20 en 21).

De verschuldigde postale kosten werden tot juli 1966 verantwoord door portzegels op de achterzijde van de bij de postzendingen behorende adreskaart. Bij de uitreiking van het postpakket aan de geadresseerde werden de kosten van het inklaringsrecht teruggevorderd. Ook de betaalde belasting en het statistiekrecht werden dan verrekend. Het statistiekrecht wordt nader uitgewerkt in Hoofdstuk 19.

De adreskaarten werden bij de afgifte van het postpakket door de postbeambte ingehouden en bleven eigendom van de Postdienst. Ze werden gearchiveerd en na een vastgestelde bewaarperiode vernietigd. Geregeld kwam het voor dat de portzegels van de adreskaarten werden afgeknipt en bij duizendtallen werden verkocht op de Rijksveilingen. De eerste rijksveiling vond plaats op 20 februari

1907. De inkomsten waren voor 's Rijks schatkist. Deze grote aantallen portzegels werden door handelaren gekocht. Gelukkig is nog een aantal adreskaarten de dans ontsprongen en bewaard gebleven (afb. 22a en 22b).

PAKKETPOST.

NOTA wegens verrekende kosten voor het de pakket No. 131 uit *Leipzig*

	Bedrag.	
	Gulden.	Cent.
Recht van inkling en vrijmaking		05
Invoerrecht		20
Verhooging van invoerrecht		
Verrekenbedrag.		
Belasting wegens gouden en zilveren werken		
Terug- of nazendingskosten		
Overige kosten		
Totaal		

Stempel van het kantoor van bestemming.

STAATSBEDRIJF DER PTT

NOTA wegens verrekende kosten voor het/de pakket(ten) Nr(s) *105* uit *U.S.A.*

	Gulden	Ct
Recht wegens inkling en vrijmaking		40
Statistiekrecht		4
Invoerrecht		250
Meerder invoerrecht		
Verhooging van invoerrecht		
Beslissingskosten		
Keuringskosten vleeschw. planten		
Waarborgbelasting		
Invoerbetaling over de waarborgbelasting		
Verrekenbedrag *)		
koers f =		
Terug- of nazendingskosten		
Bewaar- en bestelloon		
Overige kosten		
*) Bedrag in vreemde munt		
Totaal		194

Stempel van het kantoor van bestemming

P 57 A
GV

L 378
- '07

Afbeelding 20

Op 3 oktober 1912 had deze belastingnota nog geen nummer. De strook met de vermelding van de verschuldigde postale kosten en invoerrechten werd uitgereikt aan de geadresseerde.

Afbeelding 21

De strook van de belastingnota P57A waarop op 30 mei 1907 naast het bedrag van 40 cent aan inklingrecht ook de invoerrechten van f 2,50 waren vermeld. Het ging hier om twee postpakketten. Onder het nummer P57A was de afkorting afgedrukt van het betreffende inklingkantoor GV ('s-Gravenhage).

Vanaf beginjaren vijftig konden de postale kosten ook worden verantwoord door middel van een blauwe afdruk van een dienstfrankeermachine. Deze machine werd voor het eerst in gebruik genomen op het inklingkantoor Amsterdam Centraal-Station. Later werden ze veelvuldig op alle inklingkantoren gebruikt, omdat het gebruik van deze machines behoorlijk tijdsbesparend werkte.

Abschnitt - Coupon. (Kann vom Empfänger abgetrennt werden.)

2740 Heinrichgrün 64

Begleitadresse. Bulletin d'expédition.

Hierbei *Paket* (Zahl der Zolldeklarationen) *2*

Wertangabe *Heeren Geb. Berlage*

Bestimmungsort *Amsterdam*

Strasse und Hausnummer *Heerengracht 132*

Bestimmungsland *Niederlande*

Gewicht - Poids *4* kg *500* g

Zollgebühren *15 11*

Rheine (Westf.) 2. 1

franko

Afbeelding 22a

De voorzijde van een adreskaart behorende bij een postpakket, verzonden op 14 november 1908 uit Oostenrijk. Het postpakket is van Heinrichgrün in Oostenrijk naar Rheine in Duitsland naar Nederland verzonden. Op het Centraal-Station in Amsterdam is het postpakket ingeklaard

Afbeelding 22b

Op 17 november 1908 is volgens de voorschriften op de achterzijde het inklaringsrecht verantwoord door een portzegel van 5 cent.

Vanaf 1 augustus 1966 werden de portzegels vervangen door frankeerzegels. Wel moesten de nog aanwezige portzegels eerst worden opgebruikt. De invoederingskantoren gebruikten hoofdzakelijk frankeerzegels. Het was noodzakelijk dat door de inklaringskantoren een duplicaat-adreskaart met het nummer 38A/P38A (P2406) werd opgemaakt als het postpakket zonder adreskaart was ontvangen of als de adreskaart was zoekgeraakt (afb. 23).

Afbeelding 23

Duplicaat-adreskaart P2406 opgemaakt op 4 januari 1979. Het postpakket was Vrij van Belasting, maar het inklaringsrecht van f 3,00 moest tot 1 juli van dat jaar nog wel worden betaald.

STAATSBEDRIJF DER POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE			
Nr(s) van het (de) pakket(ten)	AANGEGEVEN WAARDE VALOR DECLARÉE	Datum en nummer van aankomst	866660
Aantal pakketten		(Inklaringskantoor)	
I	DUPLICAAT ADRESKAART		
	VRIJ VAN BELASTING		
	ROTTERDAM		
Afzender	Geadresseerde	Aangegeven waarde	1 kg
P. de Groot	J.P. Groot	f 36,-	
Plaats van afzending		Verrekening	
Brunssum	De Oude Visscher 41		
Land van afzending			
USA	Nes an. Amstel		
	Amstel		

Het doorzenden van een postpakket

Een postpakket ging vergezeld van het formulier n° 88/P88 (P1204) als het werd doorgezonden naar een ander adres dan vermeld op de adreskaart. Het formulier was al in gebruik bij een binnenlands postpakket waarvoor bij het doorzenden opnieuw het binnenlands port moest worden betaald. Vanaf 15 augustus 1917 was de heffing van binnenlandse port ook van toepassing bij het doorzenden van een uit het buitenland afkomstig postpakket naar een ander adres dan op de adreskaart stond vermeld.

Op het formulier werden naast de kosten voor het binnenlandse port zowel de postale kosten als het verschuldigde invoerrecht vermeld. Het formulier werd daarom in de voorschriften ook wel aangeduid als nota n° 88/P88 (P1204) en verving bij het doorzenden van een buitenlands postpakket de belastingnota P57A (P2425). De postale kosten werden op de achterkant van dit formulier verantwoord. Niet alleen de postale kosten, maar ook het invoerrecht moest bij de uitreiking van het postpakket door de geadresseerde worden betaald. Weigerde de geadresseerde de terugbetaling van de gelden, dan werd het postpakket niet uitgereikt.

Het Koninklijk Besluit van 15 augustus 1917 (Staatsblad N° 567) luidde:

(...) de heffing van port bij nazending ook van toepassing is op de verzending van een uit het buitenland afkomstig pakket aan een nader adres in het binnenland. Het eventueel verschuldigde port wordt ook voor zogeheten vrij uit te reiken pakketten van de geadresseerde ingevorderd, tenzij uit eene aanvulling van de aanwijzing 'franc de droit' de bedoeling van de afzender blijkt, om ook de kosten van nazending voor zijne rekening te nemen.

In dienstorder H 269 van 4 april 1923 werd er nog eens de aandacht op gevestigd dat er dan alleen opnieuw port was verschuldigd als het postpakket moest worden doorgezonden naar een ander adres dan door de afzender op het postpakket vermeld. De kosten voor nazending werden niet in rekening gebracht als dit plaatsvond binnen de eigen bestelkring van een post- of hulppostkantoor.

De hoogte van het verschuldigde port voor het doorzenden van een buitenlands postpakket werd berekend als gold het een binnenlands postpakket van hetzelfde gewicht. In het binnenlandse postverkeer was het hoogste gewicht van een postpakket dat via de Postdienst kon worden verzonden 10 kg. Het gevolg hiervan was dat voor doorverzonden buitenlandse postpakketten boven de 10 kg t/m 15 kg en boven 15 kg t/m 20 kg vanaf 1 januari 1964 het hoogste tarief werd berekend van een binnenlands postpakket. Dit tarief was op 1 januari 1964 f 3,50 (afb. 24a en 24b).

STAATSBEDRIJF DER PTT

NOTA wegens verrekenende kosten voor aan het loket afgehaalde pakketten

uit: *Strasbourg*

Nr(s): *2490*

	Gld	Ct
Recht wegens inklaring		25
Statistiekrecht		-
Invoerrecht		24
Verrekenbedrag		
Te betalen port		60
Recht wegens voorrangbehandeling		10
Totaal		1.19

22 JULI 1939

Postkantoor Rotterdam
Bureel Inklaring
Stationsplein 28

No:U.34.559.

Afbeelding 24a

De tekst van dit formulier kwam overeen met de tekst op het formulier P88. Op 22 juli 1939 was deze zending afgehaald aan het loket van het postkantoor Rotterdam, Bureel Inklaring. Naast het inklaringsrecht was port berekend voor het doorzenden van het postpakket naar dit loket.

Afbeelding 24b

De achterzijde van de nota met de door portzegels verantwoorde postale kosten van 95 cent. Naast het inklaringsrecht van 25 cent bestonden deze kosten voor dit postpakket met een gewicht tussen 5-7 kg uit de portokosten van 60 cent voor het doorzenden. Voor het afhalen aan het loket was nog 10 cent rekkend voor de voorrangbehandeling in rekening gebracht.

Het vernieuwde formulier P88 uit de jaren dertig bestond uit twee delen: een bovenblad en een onderblad. De gegevens hoefden maar eenmaal te worden ingevuld, omdat het formulier geschikt was gemaakt voor doorslag. Het werd aan

de adreskaart vastgehecht. Op het bovenblad werden de door de geadresseerde te betalen postale kosten vermeld en verantwoord. Dit gedeelte bleef in het bezit van de Postdienst. Het onderblad werd aan de geadresseerde uitgereikt. Bij de uitreiking van het postpakket werd het verschuldigde bedrag van de geadresseerde teruggevorderd.

In dienstorder H 655 van 1 december 1960 werd bekend gemaakt dat een nieuw formulier P88 in omloop zou worden gebracht met de volgende wijzigingen:

- Het reserveren van een ruimte op het bovenblad voor het aanbrengen van een afdruk van een naamstempel van het kt, dat het formulier P88 opmaakt.
- Het aanbrengen op beide bladen van de aanwijzing: 'Aandeel Nederland' resp. 'Aan Nederland toekomend port' ter inschrijving door de inklarings-kkt van het bedrag, verschuldigd voor het binnenlandse vervoer van uit het buitenland ontvangen na- of teruggezonden ppn.

De inklaringskantoren konden daar het verschuldigde bedrag vermelden voor het binnenlands vervoer van een uit het buitenland terugontvangen postpakket. Ook hiervoor gold dat de nog aanwezige oude formulieren eerst moesten worden opgebruikt. Het formulier P88 kreeg na de omnummering in 1962 het definitieve nummer P1204 (afb. 25).

Afbeelding 25

Op 24 september 1970 is in Loosduinen op het bovenblad het binnenlandse port van f 2,00 verantwoord voor het doorzenden van Loosduinen naar Ermelo. Op 25 september 1970 is in Ermelo het inklaringsrecht van f 1,20 eveneens verantwoord door frankerzegels.

S T A A T S B E D R I J F D E R P T T

NOTA van het kantoor *Loosduinen*
 wegens het verschuldigde voor het:
 doosje met aangegeven waarde nr.
 op de aangehechte adreskaart omschreven
 pakket nr. *1044*
 verzonden op *28 IX 70* uit *Van Loosduinen*
 aan *Loosduinen*
 te *Loosduinen*

OMSCHRIJVING	BEDRAG
Binnenlands port wegens verzending *)	
van <i>Loosduinen</i>	<i>2</i>
naar <i>Ermelo</i>	
van <i>naar geadreerde</i>	<i>1,20</i>
naar <i>naar Loosduinen</i>	
Inklaringsrecht	"
Bestelloon	"
Bewaarloon	"
Porten en rechten door de uitwisselingskantoren in rekening gebracht: frs	"
Aandeel Nederland	"
Totaal <i>naar de inkeer</i>	f <i>1,20</i>

Plaats voor de aanhechting van de portzegels, evt. afdruk van

ONGELIJKMIDDIG. De afdraken van de portzegels dienen deze kosten mede te worden vermeld.

P 1204 (bovenblad) (130.000 - XI - '64) - L 3513 - 409899* - 10f

Het formulier werd na 1 februari 1969 uitgebreid met twee regels waardoor de inklaringskantoren de mogelijkheid kregen om het op die datum ingevoerde commissieloon en de eventuele verschuldigde opslagkosten in te vullen.

Omdat op 1 april 1974 de verkoop van de postwaarden 1 t/m 4 cent werd gestaakt, werd het vermelde bedrag vanaf deze datum op de nota P1204 naar boven afgerond op een veelvoud van 5 cent.

Zendingen vrij van fiscale en postale kosten

Als op advies van de afzender een postpakket vrij van rechten en belastingen aan de geadresseerde moest worden uitgereikt, kwamen ook alle in ons land verschuldigde postale kosten voor rekening van de afzender. In alle bij de UPU aangesloten landen werden op dergelijke zendingen en op de bijbehorende adreskaart een geel etiket met de opdruk 'FRANC DE TAXES ET DE DROITS' geplakt.

Sommige landen van verzending hadden deze etiketten aan de onderkant eveneens bedrukt met dezelfde tekst, maar dan in hun eigen taal in een kleiner lettertype. Op de bij de zending behorende adreskaarten kwamen, behalve soms een afdruk van het stempel FRANCO, geen verdere vermeldingen voor (afb. 26).

Afbeelding 26

De sticker 'Franc de taxes et de droits' was bedoeld als aanwijzing voor het inklaringskantoor dat de zending vrij van postale en fiscale rechten kon worden uitgereikt.

De ambtenaren van het inklaringskantoor in Nederland vulden de verschuldigde bedragen die door de afzender moesten worden voldaan in op een daartoe bestemde staat:

- het door het inklaringskantoor betaalde invoerrecht
- de eventuele waarborgbelasting die verschuldigd was voor waarborgzendingen waarvan de voorwerpen van edel metaal moesten worden voorzien van een rijkskeurmerk
- alle door het kantoor in het buitenland opgegeven kosten
- de postale kosten.

Het pakketpostverkeer uit het buitenland tijdens W.O.I

Hoewel er in Europa gedurende de jaren 1914/1918 een oorlog woedde, ging de behandeling van pakketpost uit het buitenland in het neutrale Nederland gewoon door.

De voorschriften bleven ongewijzigd. Alleen werd op 15 augustus 1917 binnen Nederland het doorzenden van postpakketten afkomstig uit het buitenland aangepast aan de regeling zoals die gold voor binnenlandse postpakketten.

Het pakketpostverkeer uit het buitenland na het uitbreken van W.O. II

Het postverkeer was na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog op 10 mei 1940 ernstig ontwricht. Het ontvangen van postpakketten en briefpostzendingen uit het buitenland was aanvankelijk helemaal niet meer mogelijk. Het Hoofdbestuur van de Postdienst kreeg al direct na het uitbreken van de oorlog de opdracht van het Militair Gezag om een postcensuur in te stellen voor in het binnenland te verzenden brieven, briefkaarten en drukwerken.

Vanaf 1 juni 1941 was er alleen weer sprake van pakketpostverkeer tussen Nederland en de door Duitsland bezette en aan Duitsland gelieerde gebieden en enkele neutrale landen: Zweden, Zwitserland en Portugal. Alles liep via de Europese Postvereniging. Eind 1944 en begin 1945 was elke vorm van pakketpostvervoer onmogelijk geworden. Ook het vervoer van postpakketten naar andere werelddelen dan Europa was tijdens de oorlog tot één jaar erna niet mogelijk. Wat betreft de voorschriften en tarieven met betrekking tot het inklaren van postzendingen was er na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog geen sprake meer van nieuwe ontwikkelingen. De laatste vooroorlogse wijziging was het verlagen van het inklaringsrecht van 25 cent naar 20 cent. Dit was een gevolg van het besluit, genomen tijdens het Congres te Buenos Aires op 1 april 1939, om alle grondporten met 20% te verlagen.

Het pakketpostverkeer uit het buitenland vlak na W.O.II

De periode na de Tweede Wereldoorlog was met betrekking tot het inklaren vrij chaotisch.

Op 10 juli 1945 kwam de eerste zending pakketpost uit West-Indië aan met het stoomschip 'Bonaire'. Deze zending bestond uit 1641 zakken pakketpost, maar weldra volgden andere schepen met 19.000 zakken aan boord. Gemiddeld werden er direct na de oorlog 200.000 postpakketten per maand uit het buitenland ontvangen.

In de eerste periode bestond de inhoud hoofdzakelijk uit geschenken: levensmiddelen, kleding en schoeisel. Deze zendingen werden vervolgens zonder enige formaliteit en zonder heffing van welk recht ook aan de geadresseerde uitgereikt. Hoewel het ontbrak aan vervoermiddelen, deskundig personeel en opslagruimte werd alles toch zeer vlot afgehandeld. Naar papieren werd niet gevraagd en ook werd er niet gecontroleerd.

Uit steekproeven bleek echter al gauw dat de geschenksendingen in plaats van levensmiddelen steeds vaker sigaretten, chocolade en drank bevatten. Daarom nam het Ministerie van Financiën het besluit om met ingang van 1 mei 1946 de postpakketten weer volgens de bestaande regels in te klaren.

Er werden wel enkele bijzondere maatregelen getroffen om het vele werk dat de administratieve verwerking met zich meebracht te vereenvoudigen. Het verschuldigde inklaringsrecht, invoerrechten zoals accijnzen op tabak, suiker en gedistilleerd en statistiekrecht dat door de geadresseerde moest worden betaald, werd niet zoals gebruikelijk op de aan de adreskaart bevestigde nota P57A vermeld, maar werd door een rode stempelafdruk aangegeven op het postpakket en op de adreskaart of bij het ontbreken van een adreskaart op het formulier P38A (duplicaat adreskaart).

Door het ontbreken van de belastingnota ontving de geadresseerde van een postpakket dus ook geen strook van de nota P57A met de vermelding van de te betalen kosten. Daarom werd bij de uitreiking van het postpakket verwezen naar de rode stempelafdrukken (afb. 27a en 27b).

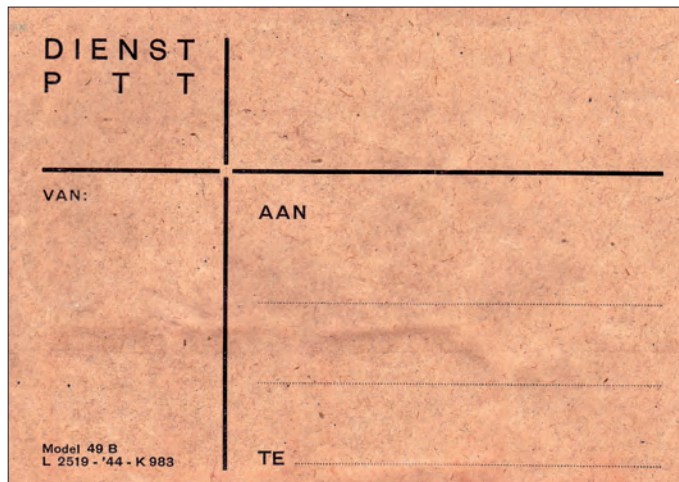

Afbeelding 27a

Op 7 mei 1946 was deze zending uit de Verenigde Staten weer op de normale wijze ingeklaard. Door papierschaarste was het overzicht van de kosten op de binnenzijde van een doormidden geknipte dienstenvelophe geschreven. Het inklaringsrecht van 20 cent was verantwoord door twee portzegels; het statistiekrecht van 4 cent door een statistiekzegel. De geschreven tekst luidt: Bijgaande zegels bewaren bij het heden ontvangen stuk uit U.S.A.

bel.	10,59
inklaring	0,20
statistiek	0,04
	10,83

Afbeelding 27b

De andere zijde toont duidelijk aan dat er slechts één helft van een dienstenvelophe is gebruikt. De andere helft van de dienstenvelophe kon zodoende voor een ander doeleinde worden gebruikt.

De ambtenaren ontdekten in deze periode vaak goederen in de zendingen die niet op het douaneformulier stonden vermeld en dus clandestien ons land werden ingevoerd. Bijna elk postpakket moest daarom worden geopend en dat leidde tot veel extra werk. Bovendien waren de afzenders in het buitenland er niet van doordrongen dat de postpakketten, die overzee vervoerd moesten worden, heel stevig verpakt dienden te worden. Van de postpakketten verzonden uit West-Indië kwam in deze tijd 20 tot 25% zwaar beschadigd aan. De beschadigde postpakketten konden niet worden afgeleverd bij de geadresseerden, maar moesten opnieuw worden verpakt. Er moest veel extra werk worden verricht en dit leidde zelfs tot de oprichting van een aparte afdeling om deze beschadigde postpakketten te behandelen.

De bijzondere maatregelen werden na zes maanden op 1 november 1946 weer ingetrokken.

De vermelding van de verschuldigde invoerrechten door middel van een stempelafdruk op de adreskaart en op het postpakket werd afgeschaft. Op deze datum werd ook het inklaringsrecht voor postpakketten en briefpostzendingen verhoogd.

